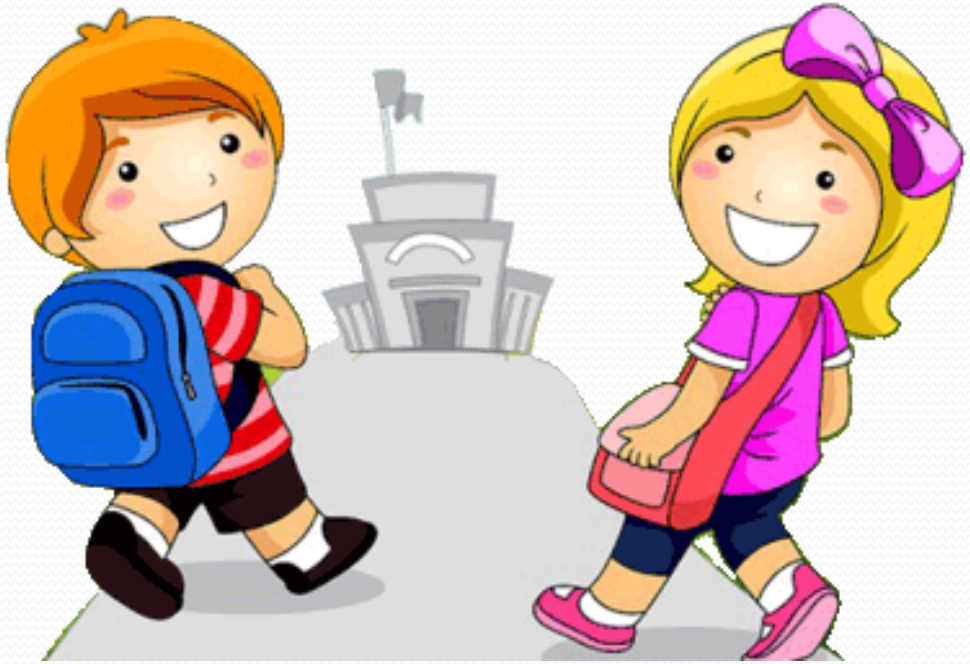

ПСИХОФИЗИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УЧЕНИКА ПРВОГ РАЗРЕДА И ПРИЛАГОЂАВАЊЕ НА ШКОЛСКИ ЖИВОТ

Стручна служба школе

- Полазак у први разред један је од најважнијих догађаја не само у животу самог детета, већ у животу целе породице.
- Почетак школовања доноси многе промене – детету се мењају навике, обавезе и одговорности. Како ће дете те промене прихватити, како ће се снаћи у школи, много зависи од његовог дотадашњег развоја и васпитања, али и од ваше спремности да му у томе помогнете.
- Пред вама је сада хиљаду питања која траже одговор:

? *Да ли ће се добро уклопити? Да ли ће прихватити школу и учитељицу?*

? *Затворено је, стидљиво и повучено, како ће се снаћи?*

? *Леворуко је, да ли му то може представљати сметњу? Да ли га учити да пише десном руком?*

? *Дете муца, тепа или неправилно изговара гласове, шта урадити?*

? *Како му ви можете помоћи да лакше прихвати школу? Шта се од вас очекује? Треба ли га посебно припремити и када почети са припремама?*

? *Како да му пружите подршку? ...*

КАКО ДА ПОЛАЗАК У ПРВИ РАЗРЕД БУДЕ НЕ САМО ВАЖАН НЕГО И СРЕЋАН ДОГАЂАЈ ЗА ВАС И ВАШЕ ДЕТЕ?

За почетак, запамтите ове речи…

- **ЉУБАВ**
- **ПАЖЊА**
- **РАЗУМЕВАЊЕ**
- **ДОСЛЕДНОСТ**
- **СТРПЉЕЊЕ**
- **ПОВЕРЕЊЕ**
- **ПОДРШКА**
- **ПОДСТИЦАЈ**

Ове речи означавају суштину успешног родитељства и објашњавају вашу улогу у припреми вашег детета за полазак у школу и у првим данима његовог школовања. Дете којем родитељи пружају све горе наведено, спремније ће прихватити полазак у школу и лакше ће се у њу уклопити.

ВАШЕ ДЕТЕ ЈЕ СПРЕМНО ЗА ПОЛАЗАК У ШКОЛУ АКО:

- Правилно изговара све гласове
- Млечни зуби су му замењени сталним или је замена у току
- Добро види и добро чује
- Има добар апетит и добар сан
- Уме да се игра разним предметима и да користи маказе
- Добро опажа околину
- Воли да слуша приче које му читате и уме да их преприча
- Уме да црта
- Пажљиво гледа дечији филм и дечију позоришну представу и прича шта му се у њима допало
- Уме да решава једноставне загонетке
- Радо се игра са другом децом
- Склања своје играчке после завршене игре
- Вешто је у слагању пазли и лего-коцки
- Не расплаче се и не наљути када изгуби у игри (нпр. Не љути се, човече)
- ...је добило ваш пољубац за “добро јутро” и “лаку ноћ”

○ Све наведено је много важније него да дете пре школе зна да чита, пише и рачуна, на чему многи родитељи инсистирају.
Ово су показатељи да се дете успешно развијало и да је достигло потребан ниво физичке, емоционалне, интелектуалне и социјалне зрелости за полазак у школу. Ако је достигло све наведено, онда ће читање и писање ићи лако.

Која је ваша улога? Обезбедите му:

1. здраву породичну атмосферу
2. пуно љубави
3. ваше активно бављење њим
4. довољно игре.

1. Значај породичне атмосфере

❖Породица је за дете најважније окружење које има највећи и најснажнији утицај на формирање личности детета.

❖Идеална породица не постоји и тешко је створити средину у којој ће деца доживљавати само позитивне утицаје. Међутим, важно је да позитивни утицаји доминирају у васпитању.

❖Дете се успешно развија ако расте у породици у којој:

- се осећа сигурним, осећа љубав и нежност и може да их узврати
- родитељи са њим проводе довољно квалитетног времена
- постоји ред
- и деца и родитељи имају задужења и сви у одређеној мери учествују у обављању кућних послова
- у процесу васпитања оба родитеља учествују равноправно, где није један задужен да штити и брани а други да "тренира строгоћу"
- неспоразуми и тешкоће се решавају кроз разговор и договор, а не виком и батинама
- родитељи умеју да покажу љубав, не само према детету, већ и једно према другом.

2. Љубав – услов без којег се не може

♥ Природно је и нормално да родитељ воли своје дете. Али то детету није довољно. Дете има потребу да ЗНА да га родитељи воле. Често му понављајте да га волите. Такође, оно има потребу да ОСЕТИ да га волите. Покажите му то вашим понашањем и односом према њему.

♥ Дете које ЗНА и ОСЕЋА да га родитељи воле, сигурније је у себе, ведрије, слободније, самосталније, спремније да се и само отвори према другима и да узврати љубав.

♥ Волите децу безусловно! Када су криви, немојте критиковати њихову личност, већ њихово понашање. Уместо: “Не волим те кад оставиш разбацане играчке”, реците: “Молим те спреми своје играчке јер ми смета да их прескачем по соби”

♥ Родитељска љубав не сме да буде посесивна, да гуши дете, ни да значи бескрајну попустљивост. Будите **умерено строги али доследни** родитељи (ваши захтеви не смеју варирати од ситуације до ситуације или да зависе од вашег расположења).

3. Како и колико се посвећујете детету?

- За успешан развој детета, осим љубави, потребни су и ваша брига и пажња, разумевање и поштовање. Све то захтева ваше време.

- Нађите времена да свом детету обезбедите:
- квалитетну исхрану
- довољно кретања и боравка на свежем ваздуху и у природи
- добар сан (10 до 12 сати здравог сна).

- Говорите јасно и одређено да би вас дете разумело. Уместо да му говорите шта не треба да ради, говорите му шта треба да ради. “Не дирај то, сломићеш!” и “Узми пажљиво” шаљу детету различите поруке.
- Похвалите дете када нешто добро уради.
- Дете најбоље учи из примера.
- Обећајте само ако можете да испуните обећање. Дете памти ваша обећања, чека и нада се. Верује вам.

НЕ ЗАБОРАВИТЕ – вашем детету је важније да одвојите дневно бар пола сата само за њега, за игру и дружење са њим, него да сте по цео дан са њим у кући али му при том не посвећујете ни пола сата своје пажње.

4. Игра је најбоља припрема

Омогућите вашем детету да се што више игра!

❖ Игра детету доноси радост и доприноси разгибавању његовог тела и душе. Играјући се, дете испробава, вежба и усавршава све своје способности, стиче нова знања и искуства, обогаћује говор, успоставља различите одноде са другом децом,изражава разне емоције, учи да побеђује и губи.

❖Трчање, скакање, вожња бицикла, ролера, санкање, играње школице… – развија се крупна моторика мишића, дете постаје спретније

❖ Разне игре: лего-коцке, слагалице, низање перли, цртање, бојење, сечење облика, фигуре од пластелина… – развија се ситна моторика мишића шаке и прстију, координација вида и покрета, концентрација и пажња (од изузетне важности за савлађивање читања и писања)

❖Игре са конструкторским материјалом (нпр. Лего-коцке), као и игре улога – подстичу дечју машту, креативност и стваралаштво, јача самопоуздање

❖ Игре попут “не љути се, човече”, домине, карте, игре меморије – подстичу интелектуални (закључује, повезује, памти) и социјални развој (сараднички односи)

❖ Не мешајте се када се ваше дете игра са другом децом, али када видите да је усамљено или када вас само позове - играјте се са њим.

Како учити?

Учење је неопходан саставни део припреме детета за полазак у школу. Али, и у учењу постоји неки ред.

Да би дете успешно научило да чита, пише или рачуна, оно треба:
- да је за то биолошки зрело
- да је већ стекло многа знања и вештине
- **да за то показује интересовање**
- да онај ко га учи, уме томе да га научи.

У противном, ефекти ће бити лоши – може се чак јавити и отпор према учењу.

Не журити са учењем читања и писања!

- Учење не сме да буде под притиском. Ваш задатак је да код детета пробудите радозналост, жељу за стицањем знања и да му укажете на предност учености над неукошћу. Читање, писање и рачунање дете треба да научи у школи, од учитеља, али је вежбање код куће од кључне важности да би савладао читање. Нема разлога страху да то неће постићи, као ни потребе да то радите унапред.

Јако је важно да помогнете детету да научи:

-Да што боље користи своја чула – да опажа околину, ослушкује звуке, разазнаје мирисе, опипава разне предмете
-Да уочи различите величине, облике и боје
-Да се делимично оријентише у простору и времену
-Да стекне одређене хигијенске, радне и културне навике
-Да добро развије говор и да успешно комуницира са другима
-Да вежба памћење и мишљење, да развија радозналост и машту.

• Прилика за учење је много, сваки тренутак је погодан да дете нешто научи. Важно је да је учење спонтано, ненаметљиво, занимљиво – кроз игру и забаву.

• Поред наведеног, и онога што ви сматрате да дете треба да зна, ослушкујте и која су његова интересовања, оно што дете жели да научи.

Сметње у говору – шта предузети?

❖Као што је потребно да добро види и чује, врло је важно да дете које полази у школу има развијен говор.

❖Деца која се течно изражавају, која добро изговарају све гласове, која имају добру артикулацију и богат речник, лакше и брже ће моћи да **читају и пишу**.

❖Најчешће сметње које се јављају јесу неправилно изговарање појединих гласова (Р, Љ, Ђ, Ш, Ж, Џ, Њ, Ц, З), мешање појединих гласова (Ч и Ћ), нејасно и неразговетно изговарање речи, тепање и муцање.

❖Свака од говорних сметњи има посебне узроке и захтева посебан третман од стране стручњака – логопеда. Сметње се лакше и успешније отклањају уколико се на време предузму мере, тј. уколико дете одмах почне са вежбама за њихово отклањање. Говорна мана која се не исправи на време, укорењује се и много теже се исправља.
❖У школу долази логопед, као подршка из ОШ ,,Миодраг В. Матић“, понедељком и уторком. Након извршене тријаже, направиће распоред рада са децом.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!